

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hova
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetés pónzek és hírdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitási cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla,

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Kepemegváltási ügy Gy.-Csomafalván.

Nincs súlyosabb s a kivetési alapnak pár kategóriába sorozott volta miatt mindinkább elviselhetlenebb adó a szegény nép nyakán, mint a kepe. Nem szándékom annak hátrányait felsorolni, miután az egész kepe rendszer egy elavult s mégis élő lúba, de áll az, hogy a kepe rendszer sem az igazságot nem érvényesíti — az adózó polgároknak egymáshoz viszonyított állapotát tekintve — sem meg nem bizható, kivetési módosztatásai miatt sem.

Én ennél fogva a kepe megváltás szükséges voltát elfogadom, nemcsak, de elodázhatlannak ismerem s ebből kifolyólag óhajtom annak keresztül vitelét minél előbb, főleg miután, véleményem szerint, még most meg van a lehetősége székely községeink legtöbbjében, a minnek rövid kimutatását megkísérlem. Példával élek, a niből önként fog következni a lehetőség.

El nem tagadható, hogy Csikmegye legtöbb községének s illetve közbirtokosságának még ma is tekintélyes és ki nem használt közvagyon — melynek legtekintélyesebbje az erdőség — áll rendelkezésére. S mert ezen vagyon legnagyobb részben közbirtokossági vagyon és mert az erdőhivataloknak megyénkbeni meghonosítás után, melyért a megye intézőinek halálával tartozik minden csikmegyei ember, a rendszeres kihasználás mellett nem csak szükségét nem szenvedünk, de minél tovább gyarapodunk vagyonban, idején való, hogy az arányosítás keresztül vitel előtt a birtokosság a még közös vagyonból egy olyan alapot teremtsen, melyből a kepe megválthatja.

Igen szépnek tartom az eszmét, melyet Molnár József országgyűlési képviselő ur felvetett a képviselőházban, hogy az állam váltsa meg a kepe, de a magam részéről azt most és a jövőben is lehetetlennek tartom s azért hangsúlyozom, hogy minden község, a mely-

nek t. i. annyi vagyona van, hogy abból a kepe megválthatja vagy a megváltásra egy tőkét létesíthet, azt el ne mulassza.

Tudvalevő dolog, hogy ha az egész Csikmegyében nem is, de a gyergyói községek között a legszegényebb Csomafalva, s mégis ennek községi képviselő testülete s egyháztanácsa a közbirtokosság nevében felajánlott egy oly alapot a kepe megváltásra, melyet ha az ellenőrző törvényhatóság jóváhagy, Csomafalva község lesz szegénysége dacára is a községek között egyik boldogabb testület.

U. i. az arányosítási eljárás folyamán a kir. bíróság által közbirtokossági, tehát a felosztás tárgyául kijelölt területből mintegy 700—800 hold területről az erdőt Csomafalva közbirtokossága a kepe megváltásra alapul felajánlotta. Ezen ajánlat a birtokosság részéről nemcsak nagylelkű, de észszerű és igazságos, mert míg egyrészt a nyomozó tehertől, a kepe megváltásának lakosságát, addig ha a felosztandó területből elvonott erdőnek tulajdonát tekintjük is, — az arányosítás szerint fog minden birtokos a kepe megváltáshoz járulni, — tehát az elérhető legigazságosabb módon.

Én ezen a község életére oly nevezetes dologban nem tudtam a községi háztartást és a nevelés ügyet felejtetni a kepe megváltás mellett s oly módon ajánlottam a kepe megváltást, hogy azzal egyidejűleg a községi háztartás minden gondja is váltassék meg. Csomafalva községnek u. i. 35.000 frt reálkértéktartalék összeg készpénze, 6000 leány iskola alapja van ezidő szerint, melyhez évi 300 frt jövedelem járul egy havasból (Szarvas-gödör), a mi 6000 frt tőkének felelne meg 5% kamat mellett, tehát összesen 47.000 (negyvenhétezer) frt volna minden vagyon, a melynek jövedelméből a községi háztartás költségeit 3800 frtot, a kepe megváltási évi összeget az egyháziak részéről tett felszámítás szerint 2050 frtot, vagy

a képviselőlet ajánlata szerint 1850 frtot, az ez idő szerint létező 3-ik tanító fizetését 400 frtot, a ma-holnap beállítandó 4-ik tanító fizetését 400 frt, összesen 6650 vagy 6450 frtot és az előre nem látható kiadások és a tartalékalap felállítására számított 550 vagy 350 frtot kell fedeznie, vagyis összesen évi 7000 (hétézer) forintot.

Szüksége van tehát Gyergyó-Csomafalva községnek 140.000 (száznegyvenezer) frt tőkére, hogy községi háztartásában zavar ne álljon be, hogy gyermekeinek a kellő számú tanerőt megadhassa s hogy a kepe megválthassa. Miután pedig 47.000 (negyvenhétezer) forintja s illetve ennek megfelelő tőke rendelkezésére áll, még 90 ezer frtra van szüksége, melynek behozatalára a birtokosság képviselőlete a saját szükségleteiből való megtakarítás mellett nélkülözhető mennyiségű erdőt ajánlott fel.

Természetes, hogy miután az arányosítási eljárás olyan stádiumba jutott Csomafalván, hogy ma-holnap az arányosítás s esetleg a felosztás lehetséges lesz, nem sok idő maradt a most még közös, ugyancsak gazdátlan erdő mennyisége és értékének megállapítására, s azért a felajánlott 700—800 hold területen levő erdő a maximum, a mit a birtokosság felajánlhatott, s ez is módosíthat a szerint, a mint az erdőhivatalnak kikérendő szakértői számításai azt fogják feltüntetni, hogy a közbirtokosságtól ilyen mennyiségű erdőnek elvonása, annak megélhetését teszi kétségessé.

El fog menni tehát Csomafalva község a legvégső pontig a lehetőség határán között, hogy községi háztartását és nevelés ügyét a jövőre biztosíthassa, s hogy a kepe megválthassa.

Nem lehetetlen, hogy az erdőhivatal által adandó vélemény szerint nem lesz lehetséges a most még közbirtokossági vagyonból 95 ezer forintot képviselő erdő elvonása. Ez sem tántorítja el Csomafalva községet

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A nyomorúság.

Mi a nyomorúság? A bőség hiánya. És mi a bőség? A nyomorúság hiánya. Nincs világosan mondva? Nem értheti-e mindenki? És még is, csak igen kevesen lesznek tisztában a nyomorúság természetével; azért legjobb közelebről tekinteni a dolgot.

A mint a fennebbiekől kitetszik, elméletileg a nyomorúság és a bőség elég közel volna egymáshoz. De nem így az életben, vagy legalább nem minden viszonyok között. Mert az lehet, hogy a bőség palotája mellett a nyomorúság viskója luzzza meg magát; sőt az is, hogy a palota lakói egyszer olyan nyomorúságra jutnak, mikép még a szomszéd viskót sem mondhatják magukénak; de az a bőség már a lehetetlenség messze országában lakik, mely a kunyhó szegény lakóit látogatná meg, azaz világosan kimondva: a hol már egyszer nyomorúság van, ott ugyan egy hauer soha sem lesz bőség.

Nem úgy kell venni, mintha a bőség lenne az ur, sőt ellenkezőleg: a bőség csak a vasbékó, melyet a sors olykor a nyomorúság vasökleire is felrak; de ha attól megszabadul, akkor ama, nem tudom melyik római imperátor „nincs lehetetlen”-jének ellenére elég hatalmas órra elé ütni az asz-

talra és azt mondani: minden lehetetlen. És ha a nyomorúság tilt, mié lesz egy római imperátor? A nyomorúság rabszolgájává.

És van-e még ennél szánalomra méltóbb osztálya az emberiségnek? mert a nyomorúsággal szemben nincsen „csak azért is”.

Kivánni valamit, mert talán szegény valaki? Bizony kár jót kivánni az embernek a maga részére, mert tudvalevő dolog, hogy a nyomorúság mindig ellent mond. Kérni talán? A nyomorúság siket. Vagy épen sirni? A nyomorúság vak. Vagy fenyegetni? No akkor jaj neki! Mert akkor a nyomorúság diadalszekerét fogja huzni a tehetetlenség szorító fékei közt és az epedés metsző ostoresapásai alatt.

Tehát látjuk, hogy a nyomorúság ur, még pedig nagy ur, és azért még is mindenki olyan szegényen beszél a maga nyomorúságáról, és oly megvetéssel a máséról, mintha az koldus-dolog volna. Pedig ki hatalmasabb a nyomorúságnál, kinek ha megtetszik egy korona, akármely ügyet kigondol és elveszi; fellök egy trónt s urakodik egész országokon. De azért apróbb dolgokat sem vet meg: kikergeti a gazdag embert házából, elveszi a lát, elveszi a kenyeret, még a ruháját is elveszi az embereknek, ha jó szerével nem, ellopja. Az emberek pedig nagy titkolózva megállanak, szájuk elé teszik kezüket és úgy sárgák egymásnak, hogy: Péternél van a nyomorúság, mert

kenyere sincs; Pál már a ruháját is eladta; János garasonként veszi a fát; István pedig lopott, mert éhes volt. Nem hogy örülnének, hogy náluk a nyomorúság még nem tisztelgett.

De elmondok a nyomorúság viselt dolgairól egy mesét:

X. Y.-nak szerény, de megélhető állása volt melynek jövedelme szűken szabva fedezte a sok gyermekkel megáldott család szükségletét. Egy napon felkeresi egy eddig nem ismert rokona, ki nyomorúságban volt s kéri X. Y.-t, hogy segítsen rajta, mert különben veszve van, ha 24 óra alatt a szükséges összeget meg nem kapja.

X. Y.-nak nincs módjában, hogy rokonán segíthessen, de ez addig és oly kétségbeesett módon ostromolja azon igérettel, hogy mihelyt ezen bajt rendbe hozhatja, azonnál távol lakó rokonaihoz siet s azoktól kérni fog és 3—4 nap múlva visszaadja, hogy X. Y. nem az ő tulajdonát képező pénzt ad rokonának azon biztos reményben, hogy pár nap alatt visszakapja s akkor rendben lesz minden.

De a nyomorúság csak ezt leste s rögtön felfedezte X. Y. tettét, mely aztán állásának elvesztését vonta maga után.

Diadallal vonult be a nyomorúság mostan az addig boldogan és meglegedetten élt X. Y. családjához, mert kizavarta őt rokonától s azóta ál-

elhatározásától, mert határozata nem az, hogy ma váltja meg a képét, hanem hogy megfogja váltani.

A legrosszabb esetben is elvonható a közbirtokosság vagyonaiból annyi erdő, ami megér 50—60 ezer forintot, a mely összegnek csak 5%-os évi kamatja is 3000 frtot képvisel s így 60 ezer forint tőkének 93 ezer frtra való felszaporodása nem fog elérhetetlen időt igénybe venni.

Csomafalva község telhát s illetve annak minden időben jóra való birtokossága számot vetett magával, hogy az arányosítás után miből fogja előteremthetni a községi háztartáshoz szükséges pénzt, mert évi bevétel, a regálé-kártalanítási összeg kamait is beleértve 1700—1800 frt között áll s csupán a politikai községi háztartásra 3800 frtot kell adnia, számot vetett, hogy miből fogja fizetni a már is beállítani rendelt 4-ik tanítót stb. stb., mert az amugy is szegény községnek szegény lakosságát a már itt adott rövid számadás szerint is 100%-nál több pótlódó fogja terhelni, a mit meg nem bír, s ez ébresztette fel a birtokosságot, hogy a jövőbeni megélhetésről gondoskodni nagyon is eljött az idő.

Csomafalva birtokosainak a képviselő-testület és egyháztanács tagjaiból alakult képviselőlete, a fennebbiek szerinti határozata értelmében az erdő eladhatás vagy a eladásra szánt területnek — melyről az erdő eladható lesz — kijelölésére a jogot kieszközölni a községi előjárásigot bizta meg, s ezen kívül Portik Lajos, ifj. Köllő Ignác és Csata Miklóst kérte fel s bizta meg, hogy azon határozatnak a szabály szerinti közhirrre tétele utáni időben Csikmegye főispánja Mikó Bálint ur és alispánja Becze Antal urnak a határozatot szóbelileg is tolmácsolják és jóindulatú figyelmüket ezen ügyre felhívva, jóakarataikat kikérjék, biztosítsák, s így egy székely községnek a bekövetkező nehéz időkben való tenntmaradását lehetővé tegyék.

Alólírott, hivatalos elfoglaltságom miatt a kiküldetésben a távolság miatt tényleges részt nem vehetvén, a nyilvánosság előtt csatolom kérésemet kiküldött társaiméhoz, kérvén főispán ur ő méltóságát és alispán ur ő nagyságát, úgy az erdőrendészeti bizottságot, hogy az erdő eladásra, vagy legalább a birtokosság által felajánlott területről az erdőrendezés által teljesítendő számítások szerint lehetséges famennyiségnek az eladhatásra kijelölését megengedni méltóztassanak.

Köllő Ignác.

landon ott tartózkodik, egyik bajt a másik után zúdítva a teljes családra; mert az Isten 9 gyermekkel áldotta meg X. Y.-t s így együtt 11-en nyomorkodnak.

Naponként csak 4 darab kenyeret kell lesznie s ezenkívül a többi nélkülözhetlen étel és ruházat sem maradhat el.

Eladósodott.

Évről-évre jobban befészkelte magát a nyomoruság, míg végre a szülőitől örökölt vagyont a hitelezők elárvereztették s minden nélkül maradt.

Minden nélkül, mondom, mert a nyomoruság felbérelte az irigységet, mely aztán addig áskálódott X. Y. ellen, míg az időközben nehéz küzdelemmel szerzett szerény állását is ismét elvesztette.

De Istenbe vetett bizalom és türelem megóvja a sujtott családot a kétségbeeséstől s talán a nyomoruság is megünne egyszer ezt s elköltözik az irigy szomszédhoz; mert az Isten sem nem siet, sem nem késik, s nem veri bottal az embert.

*

Ilyen a nyomoruság. S most már megszakasztom elmélkedésemet, mert a nyomoruságról még elmélkedni is nyomoruság, már csak azért is, mert ez olyan téma, a mely soha ki nem fogy és az eleje a végéhez oly messze van, mint az ég a földhöz, vagy is: mint a bőség a nyomorusághoz.

*

TANÜGY.

Tanítói gyűlés.

Csik-Tusnád, 1893 ápril 28.

A „Csiki róm. kath. tanító-egyesület alsziki járásköre“ folyó évi ápr. 25-én Csik-Fitódon tartotta rendes tavaszi gyűlését, melyről e becses lap olvasó közönségét következőben értesítem.

Elnök: Baka József csik-szentgyörgyi kántortanító. Jelen voltak: Eltes Elek kir. tanfelügyelő, Antal József szentléleki, Hosszu Ferencz csik-szentkirályi, Konecz István csiktusnádi plebánosok; Vitos Mózes nyug. plebános, Kovács János s. lelkész, mint pártoló tagok. A rendes tagok teljes számában.

Gyakorlati tanítást tartott Lacz János helybeli tanító VI-ik oszt. tanítványaival az alkotmánytanból. Ennek végeztével a tanulók haza bocsátatván a szentlélek segítségül hívásának négyes karban való elzengése után — mi Baka János kántársunk ügyes vezetése mellett mindig kiváló szépen szokott sikerülni — kezdetét vette a tulajdonképeni gyűlés, mit Baka elnök lendületes beszéddel nyitott meg.

Megnyitójában különösen kiemelte néh. nsgos Nagy Imre kanonok, mint e kis község szülőttének a népnevelés terén felmutatott halhatatlan érdemét, kinek meghálálhatlan jósága, adakozni szerető nemes szive áldozatkészségéből nyerte Fitód község a valóban díszes iskolaépületet s tisztességes fizetéssel biztosított tanítót.

Veress Lajos indítványozza, hogy ezen jól átgondolt elnöki megnyitói beszéd jegyzőkönyvhöz csatolassék s valamely lapban közöltessék. Veress indítványa helyesléssel vétetik tudomásul s teljesítésére a gyűlés megengedte. Továbbá a törtek tanításában általa legjobbnak vélt mód ismeretét mutatja be a következő négy pontban: 1. Valódi és áltörték, 2. törték összehasonlítása egymással, 3. törték egyszerűsítése és 4. a legkisebb közös többszörös kikerestése.

A gy. tanítás, valamint Veress ismertetésére vonatkozó rövid tárgyalagos megjegyzések tétele után, előbbi sikerültek iteltetett, utóbbinak — tekintettel, hogy az egyletnek nem rendes tagja — szíves közreműködéséért a gyűlés osztatlan elismeréssel köszönetet mond.

Olvastatott a múlt Csikszenkirályon tartott öszi rendes gyűléseket vezetett jegyzőkönyv Tamás Imre jegyző által, a mely minden pontjában helyben hagyatott s hitelesített.

Gyűlés Eltes Elek kir. tanfelügyelő indítványára a jegyzőkönyvnek szorgalommal hűen való összeállításáért jegyzőnek köszönetet szavaz.

Felolvas Vitos Mózes nyug. plebános ily című tételről: „A tanító-egyleti szellem.“

Gyűlés ezen tudományos készültséggel irt terjedelmes felolvasást tesztült figyelemmel hallgatta s érte, valamint azért, hogy illető dacára gyenge egészségi állapotának s az akkor uralgó fanyar, szeles, kellemetlen időjárásnak, oly szíves készséggel jött s látogatja mindig egylet gyűléseit, annak céljait tanulságos felolvasásokkal és épületes felszólalásokkal kívánja elősegíteni: jegyzőkönyvi halas köszönetet nyilvánít s határozza, hogy e dolgozat jegyzőkönyvileg megörökítettessék, s a lapokban közzététessék, hogy ezt a tanító és tanítványok gyönyörrel olvasva tanulmányozhassák.

Tamás Imre szavalja a „Dioszkorusz Leánya“ című költeményt Balmth Györgytől. Gyűlés szavalónak éljenzés és viharos taps kísérete mellett, szavatait jegyzőkönyvi köszönetre méltatta, s a költőt — mint alessik szülöttét — lelkesen éljenzte.

A kiküldött hármass bizottság az egyesületből alakult, méhészkör alapszabályainak elkészítését bejelentvén, az alapszabálytervezet Baka János által felolvasatott és kevés módosítással el is fogadtatott. A bizottságnak az alapszabályok korrekt módon való összeállításáért köszönetet szavaztak.

A méhészkör elnökévé egyhangulag megválasztott Márton Ferencz nyug. kir. járásbíró; jegyzőnek Benedek Gábor menasági k. tanító; pénztárnoknak Márton László szentmártoni tanító.

Baka János indítványozza, miszerint a méhészkör folyamodjék a törvényhatósághoz, hogy céljainak sikeresebb elérhetése végett minden községben egy iskolai méhes felállítását elősegítene. Felkéri kir. tanfelügyelőt, hogy e benyújtandó kérvényt ott hathatós befolyásával támogatni szíveskedjék.

Elnök jelenti, hogy a brassómezei ált. tanító-egyesület elnökétől a tanító fizetésének rendezése tárgyában készített s márcz. 6-án az ottani kir. tanfelügyelőség útján átküldött kérvényt jegyzővel az egyesület nevében aláírta, s Györfly Gyula országos képviselőhöz azon kérelemmel küldötte fel márcz. 9-én, hogy azt az előkerüldendő tárgyaláskor ismert erélyével s szavazatával s minden kitelhető módon védelmezze.

A gyűlés elnök és jegyzőnek ez értelemben tett eljárását helyesléssel tudomásul vette.

Veress L. a „Budapesti Hírlap“ ápr. 22-iki számában Lakits Vendel, mint a magyarországi tanítók országos bizottsága elnökének az összes tanító-egyesületek elnökségeihez intézett felhívását olvassa s ebből folyólag indítványozza, hogy az utolsó perczben gyűlés a csikmegyei tanítószög ne-

vében kérje fel e megye orsz. képviselőit, nsgos Györfly Gyula ur útján táviratilag, miszerint a 25,000 néptanító jogos kiválmait — e törvényjavaslat tárgyalásakor — érvényre juttatni szíveskedjenek, bár annyiban, hogy a tanító fizetés minimuma legalább 400 frtban állapíttassék meg, mit a gyűlés megbízásából elnök és jegyző azonnal teljesített is.

Tamás Imre kántársai figyelmébe ajánlja a „Népiszkolai Tanügy“ című szaklapot s indítványozza, miszerint kérje fel a gyűlés a plebános urakat, mint a népiszkolák igazgatóit, hogy felhasználva a kegyelmes püspök ur engedélyét, a jelesen szerkesztett tanügyi lapot, a hol az anyagi viszonyok megengedik, az iskolai könyvtárak részére rendeljék meg.

Az öszi gyűlés helyeül Csik-Szentlélek községe állapított meg s tárgysorozatot annak idején közzé fogják tenni.

Még pár ügy elintézése után elnök megköszönve a vendégek és tagok szíves megjelenését a gyűlést d. u. 3 órakor bezárta.

Gyűlés után egy kedélyes és barátságos ebéd következett, melynek végeztével a tagok szétoszlottak.

Isten legyen velünk és ügyünkkel.

Tamás Imre,
jegyző.

VÁLASZ.

Szász Lajos rendőrkapitány urnak. —

Csik-Szereda város rendőri miseriát jól ismerem. Duhajkodó borvitézek éjjeli kuriantásairól, mako-biblia kedvelő zsebmetszők műveleteiről, az utczen éjjelenként hangzó ordítószókról tudomással bírok. A kutyák is ugattak meg néhány Szeredában, de megharapni még nem volt bátorságuk, csak úgy jó távolból jelezték, hogy mérgesek.

Am a tek. szerkesztő ur nem volt ilyen szerencsés. A szeredai dühös ebek (már t. i. négy lábuak) — miként az meg is volt írva — majd megharapták.

En mert ily szerencsétlen nem voltam: nem is jaidultam fel soha. Minthogy azonban a t. rendőrkapitány ur rendőrsége szennyesét a maga tisztátalan voltában kiterítette a közönség elé e lapok hasábjain: feljogosítva érzem magamat annak kritizálására és az iniciatívát megadva látom arra, hogy azt bárki megtekinthesse, a kinek idegzeke kibírja a szemlést. Mint nyílt kérdéshez bátor leszek az igen tisztelt kapitány ur engedelmeivel hozzászólani. Megigérem, hogy rendőri kihágást nem követek el.

Hogy mit tapasztalt igen t. kapitány ur vidéki ismerőseinél, azt nem kutatom, de hogy mint írja — a szeredai rendőrség gyámoltalan, azt aláírom, mert magam is úgy tapasztaltam.

Hogy Cs.-Szereda város közigazgatásának rozszant omnibusza csak úgy döcögve halad, az igaz. Pedig azt mondja kapitány ur, hogy a kerékek jök (a 4 rendőrszolgá), csak a szekér rozszant, félrejáró. Látja kérem, ennek talán épen a rud az oka, meg a kormányos.

Vagy azt tetszett talán érteni, hogy a kerékek száma kevés? Ez esetben bocsánatot kérek! de úgy hiszem egy szekérbe elég négy kerék, még ha rozszant is. Hiszen községünkben majdnem mindenütt egy, két kerék van s mégis jól megy a szekér!

Nemcsak a közönség finomodó izlésére nincs semmi gond fordítva — a mi különben senkinek sem jut eszébe — hanem a kötelelenség teljesítés is sok tekintetben non kuramus módon megy. Csik-Szeredában a csendőrség rendes szolgálatot teljesít, van rendőrkapitánya és 4 rendőre, de azért a közrend téren sok kívánni való van.

A vendéglősök nem tartják be a zárórát; a házardjáték napirenden van. A szomszéd községekben különösen vasárnap ide csődülő falusi legénység — miként ezt a „Székely Nemzet“ is feljegyezte — trágár beszédekkel, káromkodásokkal és ordításokkal traktálja a publikumot; a bordély házakban az 1892. évi augusztus 11-én kibocsátott miniszteri rendelet ellenére tetszés szerinti időig tarthat a bor és muzsika szó melletti mulatás; az utcákon a szájkosár és bécza nélkül szabadon kóborló kutyák nappal is veszélyeztetik a járó-kelők testi épségét. Az utrendőri szabály vonatkozó §-a minden második ház oldalán ki van ugyan függesztve, de azért az uton áldogáló s a közlekedést akadályozó szekerek eltávolítására, vagyis a törvény végrehajtására semmi intézkedés nem tétetik.

Mindezek igen apró, de annál nagyobb veszélyekkel járható dolgok s a törvény intenciója világosan arra irányul, hogy a bekövetkező veszély preventív rendszabályokkal elháríttassék.

Mert nem szükséges talán magyarázni, hogy a záróra be nem tartás és tiltott kártyajáték szűlik a súlyos beszámítás alá eső bűnök nagy részét. Verekedés, rablás, csalás stb. mind az említett bölcsöböl kelnek ki. A kutyák kóborlásából pedig elő áll a veszettség, melynek következményeiről talán tulságos naivság lenne bővebben értekezni. Hogy mégis a rendőrkapitány ur a „nagybecsült bő-

rökről" fitymálódva beszél: azt nem értem. Jobb lenne, ha nem csak beszélne, hanem foglalkoznék is egy kissé közelebről a „bőrökkel“ (értem a kóbor kutyák bőrét.)

Ezek után én abban a meggyőződésben vagyok, hogy bizony az ázsiai állapotok nem a viszonyokban rejlenek, hanem a rendőrség erélytelenségében. Mert egy 1789 lakossal bíró városba talán mégis elég egy csendőrs, egy rendőrkapitány és 4 rendőrszolgá. Csak hogy az élet nem az irodában van, hisz oda még a kóbor kutyák sem mernek felmenni!

Mégis talán jobb lett volna eltemetni a szeméket és ki nem teríteni. Akkor azok a jószívű vidéki ismerősök kevesebb szálonnal is beérték volna.

B. A.

Egy székely ember tréfája.

Udvarhelymegyének egy kis falujában, Rugonfalván történt ez az székely ember jellemző szomorú története. Történetünk hőse Bedő Pista nevű székely, a kinek egyéniségben a székely észjárás frappausul jellemző okosság, számítás és humor nyilvánult mindig. Különböző szorgalmas és munkás ember volt, a ki két keze munkájával becsülettel szerzte kenyere. Mindig jó keletyre azonban a napokban valami sötét, terhes bánat nehezedett. Olyasvalamit érzett, mintha szeretne megszökni az élet elől. Hanem az ő székely észjárásával ezt sem cselekedte meg olyan bolondul, mint mások. Nem akarta, hogy mint más szegény ördögöt, csak egy isten nevében minden pompa nélkül tegyék a gyep alá.

Beállított hát a földesurhoz, a ki épen pénteki ebédjét fogyasztotta. Ősi szokás szerint megáldotta az ebédet;

— Jó egészségére kívánom uramnak a délelédet!

— Köszönöm Pista. Jó szívvel látunk téged is.

— Megettem én edes uram az utolsó falatomat már. Hanem egy kéréssel jöttem volna.

— Mi légyen az Pista?

— Megkérem aláson uramat, hogy vasárnap négy ókórrel vitessen ki engem a temetőbe.

— Tréfálsz te Pista?

— Nem én, most az egyszer uram!

— És ezt úgy mondta, hogy még mosolygott is hozzá.

Az öregur tréfának vette a dolgot és megígérte, hogy vasárnap kiküldi a temetőbe.

— Innen Pista-há a sírhóhoz ment.

— Hallod-e Gagyör koma. Van nekem egy jó szokmányom (téli kapát) és egy új sapkám. Neked hagyom, ha gödröt ásol nekem a temetőbe.

— Ások én annak idejében Pista-há. De még ráérünk. — Szorgos volna Gagyör fiam. Vasárnapra készen kell hogy legyen, mert beleakarok feküdni.

— Tréfál kend köröszt.

— Nem én — most az egyszer nem tréfálok.

— Jól van jól ne! Nagy bolond ked hát elebb csak haljon meg, aztán lesz gödör.

— Kezet rá fiam!

A sírásó tréfának vette a dolgot és felesapott.

— Innen Bedő Pista elindult és loszába vette a falut. Boldogot, boldogtalant ünnepelesen meghívott a temetésre.

— Öltözzenek fel vasárnapi modra kómám. Játom (drusza), sógorom, szomszédom mondogatta mindenfelé.

— Nagy bolond ez a Pista — mondták a székelyek, Pedig nem bolondozott.

— Este felére hazakerült. Előkeresett egy kotelet a lajtórára felkötötte magát. Reggel halva kaptak.

— Vasárnapra csakugyan készen volt a gödör és az egész falu őszinte részvét mellett négy ókórrel szeker vitte F a temetőbe.

— A mindenható bíró (így szólította az Istent) nyugosztalja meg szegényt.

„E—E.”

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Ö felsége a király Almási Almásy Zsigmond csendőr tiszthelyett est a helybeli csendőrs parancsnokát május 1-én hadnagygyá nevezte ki. Gratulálunk a derék tisztnek s a jó barátának!

— **Miskow Péter** honvédőrnagy, a helybeli honvédzászlóalj parancsnoka hat heti szabadságra Karlsbadba utazott. Távolléte alatt a parancsnoki teendőket a kitűnő katona és társadalmi életünkben közkedveltségnek örvendő egyén, Bajkó Péter százados teljesíti.

— **Esküvő.** Egyszerű családias jellegű esküvő folyt le május 1-én dr. Molnár József köztisztviselőben álló megyei főorvos ur házában, fia: dr. Molnár László csikszentmártoni ügyvéd mondta ki a „holtomiglag-holtodiglan“-t Nagy Krisztina ő nagyságának, helybeli kedvelt ovónőknék. A bájos megasszonyt fél 11 órakor hozta a vőfély dr. Csizsér Miklós csikszentmártoni orvos a Molnár házhoz, kísérv a menyasszony edes anyja által, kit Molnár József orsz. gyűlési képviselő hozott kocsin. Az esketési szertartás, mely a menyasszony válása után, református vallású szertartás szerint történt, Bitai Béla, helybeli ref. lelkész végezte, igazán megható szép beszéd kíséretében. 12 órakor ebéd volt, mely után a társaság kocsiakra ült s le kísért az új párt Csik-Szentmártonra. Tartós boldogságot kívánunk az ifjú párnak!

— **A csikmegyei tanítótestület** csiki járásköre 1893. május 13-án Csik-Szeredában a polg. leányiskolánál gyűlést tart, melynek tárgyai a következők: 1. A helybeli tanítónők gyak. tanítása 2. Elnöki megnyitó beszéd. 3. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. A gyak. tanítások megbirálása. 5. A kiküldött bizottság javaslata az ismétlé iskoláról. 6. Kertész István vándortanító felolvasása a gyümölcsészet köréből, illetve előadása a gazd. egyesület kertjében. 7. Indítványok. 8. A gyűlésekről kimaradások igazolása.

— **Halálhírek.** Szomorú hírt vettünk Csik-Szentmártonról. Be c z e János oda való derék földbirtokos, Becze Antalnak, vármegyénk alispánjának testvérbátyja m. hó 28-án tüdő- és mellhártyalob következtében 63 éves korában néhány napi szenvedés után hozzá tartozóinak és ismerőseinek legnagyobb fájdalomra elhalálozott. A megboldogultban gyermekei, testvérei és ismerősei a hangyaszorgalommal munkálkodó gondos családapát, a szerető testvért és a becsületes jó embert gyászolják. Földi részét igen nagy részvét mellett m. hó 30-án délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra a csikszentmártoni sírkertbe. A megboldogultnak kiszemelt tetemei nyugodjanak békében, a szerető gyermekek és rokonok sajnó fájdalomát enyhítse a Mindenhatónak minden sebet begyógyító véghetetlen kegyelme. — Mult hó 30-án délután 4 órakor városunknak is egy derék polgárát, id. Barcsai Károlyt helyezték el örök nyugalomra a helybeli köztemetőbe. Barcsai Károly mult hó 28-án délután 6 órakor hunyt el több heti szenvedés után. Valami szervi baja volt, melyet nagy mértékben elősegített nevének pár héttel ezelőtt történt elhalálozása feletti buslakodás. Szorgalmas, munkás ember volt, a rárólt kötelességeknek úgy gyermekeivel, mint másokkal szemben mindenkör igyekezett megfelelni. Elhalálozásával fájdalmat okozott ismerőseinek és gyermekeinek, kik benne a szerető edes apát siratják. Temetésén, melyen a szertartást Domokos János helybeli plebános végezte két pap társa segédletével, iparos társai majdnem teljes számban s ezeken kívül ismerősei közül is igen sokan jelentek meg, hogy megadják az elhunynak a végtisztességet. Nyugodjék békével! — Roth Mihály gyergyószentmiklósi köztisztviselőben részesült iparos, több egyesületek választmányi tagja életének 53-ik éves korában április hó 25-én délután 4 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetésén az összes ipar egyesületek zászlók élén vettek részt. B. ke poraira!

— **Tűz Csikgyimesbükkii** (Balahányos patakán lakó), Szöcs Péter posztó-ványolója és cser-tetője április hó 24-ikére virradó éjjelen az épületben elhelyezett nagymennyiségű törött és töretlen cserrel teljesen elégett. A tűz keletkezésének oka valószínűleg rossz szándéku gyújtogatás. Ezen feltevést megerősíti az, hogy a bezárt ajtót a tűzhöz sietők a szoba közepén találták meg. Az elégett cser több községi lakosé volt.

— **Tavaszi multság.** Gyergyó-Szentmiklósön mozgalom indult meg az iránt, hogy a szegény tanulókat segélyező egyesület által rendezett négy tásas estély befejezéséül egy nagyobb szabású multság rendeztessék az egyesület javára. Az estély megtartása május hó 13-án lenne s a rendezőség — mint halljuk — Szász Etelka, Csiky Ilona, Kis Anna, Romfeld Mária, Csiky Anna, Laurency Berta, dr. Dobribán Antal, Kritsa Konrád, Orel Dezső, Merza Vilmos, E. Deér Kálmán és Czifra János tagokból állana. Mint jól sikerült multságoknak ígérkezőt előlegesen is ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Táncostély.** A gyergyószentmiklósi szegény tanulókat segélyező egyesület utolsó társas estélye a Laurency-féle nagyteremben folyó évi április hó 29-én tartatott meg. A buzgó és fáradhatlan rendezőség valóban e fényesen sikerült estélyért a közönség teljes elismerését érdemelte ki. Ily sikerült estély ez évadban egy sem volt. A nagyterem zsufolóság megtelt szép közönséggel s a multság a legvigibb hangulatban egész éjjeli fél 3 óráig tartott. Az estélyen Zakariás Jenő Petőfi „Hazaról“ című költeményét szavalta el hatásosan és tetszés mellett. Volt még az estélyen nyerevény tárgyaknak ingyenes kisorsolása összekötte talány megfejtéssel, táncz kisorsolás is volt, melyen a nők választottak tánczost. Az estélyen három négyes volt, mindegyiket 38—40 pár tánczolta. Az estély tisztá jövedelme a csekély 20 krajczár belépti díj daczára a felül-fizetésekkel együtt 39 frt volt. A jelen volt közönség fogadja az egyesület leghálásabb köszönetét.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*)

Csik Szereda város tekintetes tanácsához, mint elsőfoku iparhatóságához.

Az iparos- és kereskedő-tanonczoktatás az 1884. évi ipartörvényben szabályozva lévén, azon kérdést vagyok bátor a t. kts. hatósághoz intézni, hogy a csikszeredai kereskedő tanonczok ezen törvény alól kivételt képeznek-e? Mert tudtom szerint a kereskedő tanonczok még ez ideig tanonczskolába nem jártak, oktatásban nem részesültek.

Igy lassanként elfelejtik a nit az elemi iskolákban tanultak is, és tapasztaltam, hogy némelyike már az egyszeregy-et sem tudja.

Már most, ha egy ilyen tanoncz a három, vagy négy évit eltöltötte, ki fogja segédde föl-szabadítani, miután ez csak a tanoncz-iskola sikeres végzéséről kiállított bizonyítvány alapján történhetik?

— És milyen kereskedő válik az ilyen tanonczokból?

Ma, midőn a kereskedőtől is többet kíván a társadalom a kiló cukor, kávénak, vagy a méter kretónnak kimérésénél, nagy bűn volna ezen állapotot tétlenül elnézni és én csodálkozom, hogy a t. kts. hatóság eddig ezt figyelmen kívül hagyta.

Ideje tehát, hogy ez ügyben is rend legyen s a t. kts. hatóság hivatása, sőt törvény szerinti kötelessége, hogy ezen bajt orvosolja.

A kereskedő-tanonczok is megférhetnek az iparos tanonczokkal, s ha főnökeik ezt nem akarják, úgy külön iskolai oktatásban részesíthetnek ottan, melynek költségei a főnökök által lenne hordozandó.

Miután pedig a csikmegyei kereskedelmi társulat is létezik, sőt alapszabály szerint vagyonának jövedelméből épen a kereskedő tanonczok iskoláztatási költségeinek fedezésére is kell áldozzon, nem ütköznek nehézségekbe a rendszeres oktatás, mely dusan termené gyümölcsét.

Meg vagyok győződve, hogy a csikszeredai tanoncz tartó kereskedők e tekintetben is hivatásuk magaslatán állanak s nem akarják magukat azon kellemetlen helyzetbe hozni, hogy később restelnők kelljen az általuk kiképzett tanonczok tudatlanságát.

Egy érdekelt.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

NYILTTÉB*)

Válasz.

Tehtetes Gözsy Árpád gyógyszerész urnak Helyit.

Ha Ön a nyilttéri közleményben jelzett eme... „más helyen is szükséges lépéseket“ kifejezés alatt lovagias elégtétel adásra való kihívást értett: nem irigylem a felfogását, mert abból ilyet értelmezni csak ön lehet képes.

Azonban e kifejezésből s magából a nyilatkozatom egész szelleméből Önnek következtetnie, tudnia kellett azt, de tudta is, hogy a szükséges lépések alatt csakis bírói eljárás igénybe vétele értendő, de persze Ön ezt most félre magyarázza, mely szintén csak az Ön terhére esik.

Nyilatkozatára pedig a következőkben találja válaszomat. Én hetjke kereskedő soha sem voltam, de igenis szerény. Ezt tudja mindenki, a ki csak ismer s tapasztalta Ön is, midőn üzletembe rám rontott.

Mindamellert, őszintén becsülöm Önben a gyermeki szeretet nemes érzését, de csakis azt, ez pedig eljárását nem mentheti.

Mivel ember ily módon nem léphet föl.

Tudom, hogy mindenki nevelése és műveltségéhez képt cselekszik; de tudom azt is, hogy művelt és lovagias ember soha botránnyosan goromba nem lehet, mint Ön volt velem szemben, a ki e mellett, még jogrendet is sértett.

Én becsületemet nem keresem a bíróságnál, mert az megvan és tiszta; azt Ön beszennyezni nem képes; de keresem a bíróságnál az Ön rakonczatlansága és jogtalan eljárása által megsértett jogrend megtorlását.

Tehát azt hitte, hogy én lovagias elégtételt fogok kérni Öntől? Kérem magyaráztassa meg magának a lovagiaság fogalmát; mert lovagias ság és betyárkodás között igen nagy különbség van.

Vagy ha már az őzv. Gözsyné őnagyságával történt kellemetlenség Önt sértette, lovagias elégtételt vett Ön fellépésével?

Vagy ha azt akart az üzletembe való beto-

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

lakodás után is venni, vett-e Ön illet? mert a feljelentés a kritikus időn túl adatott be! És hiszi, hogy megfelel ezen eljárása az Ön fogalma szerint is a lovagiaságnak?!

Az én felfogásomat, mely e tekintetben különben is történetesen általános felfogás, nem befolyásolhatja egyik-sek véleménye s így ez ügyben a privat kérdésködésekre kapott feleletek — ha hirlapha tételnek is — az Ön eljárását és kötelezettségeit nem menthetik, meg nem szüntethetik. Ezzel ezen ügyet e helyen magam részéről is befejezettek nyilvánítom.

Hary Géza.

Arlejtési hirdetemény.

A csikszenttamási róm. kath. hitközségben a templom tornyának átalakítása, villámhárítóval való ellátása, a templom fűdelének kijavitása, a falak meszelése és egyéb kisebb javítások (u. m. a toronyba lépcsők, templom- és kerítés ajtó kiegészítése, a templomon levő kis torony átalakítása, a torony alsó részein levő kiszügelések pléhvel fedése, a toronyra új kereszt alkalmazása szükségessé válván, ezen átalakítások és javítások eszközésére 1723 frt 9 kr kikiáltási árral árlejtés hirdettetik. Ezen árlejtés helyéül Csik-Szenttamás község háza, idejéül pedig 1893. évi május 23-ik napjának délutáni 2 órája tüzetik ki.

Az árlejtés csakis zárt ajánlatokkal történik s vállalkozni szándékozó köteles biztosítékul a kikiáltási összegnek 10%-át, azaz 172 frt 31 krt készpénzben vagy értékpapírban ajánlatához mellékelve alattirt építőbizottságnál az árlejtést megelőzőleg letenni, mely biztosíték a legkevesebb árért vállalkozóknak, mint nyertes pályázónak a munka teljes befejezése után, a többi pályázónak pedig az árlejtés után azonnal visszaadatik.

Vállalkozó csak szakértő építész lehet. A vállalkozási feltételek, rajz, tervezet, költségvetés a csikszenttamási róm. kath. lelkesi hivatalnál bármikor megtekinthetők.

Csik-Szenttamáson, 1893. május 2.

Fejér Endre
lelkész,
egyh. tan. elnök

Ágoston József
egyh. tan. jegyző.

É R T E S I T É S.

A közelgő vizsgaidényre ajánlom a Szent-István társulat által kiadott:

Népies irányu hasznos olvasmányokat
Ára 2 król 10 krig drábóknak.

Ugyszintén a közkeveltségnek és nagykeveltségnek örövendő **ÖRANGYALOK** című ima- és énekek könyvenet 40 krért.

ARTATLANOK ÓRANGYALA
ez. imakönyv, kis gyermeknek számára. Ára 15 kr. Valamint több más **díszes imakönyveket** jutányos árakban.

Szent Olvasókat 8 król 1 frig.
Továbbá ajánlom a t. tanító uraknak kitérő papíron készített sajtát kiadásu

VIZSGALAPJAIMAT.
Tisztelettel Györgyjakab Márton könyv- és papírkereskedő.

É R T E S I T É S.

Sz. 437—1893. eln.

Arlejtési hirdetemény.

A csikszentmártoni kir. járásbírósi épületnél szükséges 1215 frt 82 kral előirányzott átalakítási és helyreállítási munkálatok fogantatását a nagyméltóságú magy. kir. igazságügyminiszterium 14007/1893 I. M. szám alatti rendeletével engedélyezvén, ezen munkálatok biztosítása céljából az 1893. évi május hó 24-en délelőtt 9 órakor a csikszeredai kir. törvényszéki elnökség irodájában zárt ajánlatokkal összekapcsolt árlejtés tartatik. Bónatpénzül az előirányzott költség összegének 5%-a szolgál.

A bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok az árlejtés napján délelőtt 9 óráig nyújthatók be, a szóbeli árlejtésben csak azon versenyzők vehet-

nek részt, kik az árlejtés megkezdésével a bánatpénzt árlejtést vezető kezébe lefizetik.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a rendes hivatalos órák alatt a kir. törvényszék elnökségénél megtekinthetők.

Csik-Szeredán, 1893. április hó 24-én.
A kir. törvényszék elnöke:

Gyárfás László.

Hirdetemény.

2 drb két éves

tenyészbika

Csik-Karczfalván, Kovács János körjegyzőnél eladó.

Tisztán kölcsönös. Részvényei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb pénzintézet a világon.

Biztosítéki alapja:

907 millió frank.

THE MUTUAL NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
Alapított 1843.

Biztosít:

emberéletet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál

az ERDÉLYRÉSZI ALIGAZGATÓSÁG Kolozsvártt.

Nincs gazda, nincs község vagy egyházmegye, kik ha nálam rendelnek, előnyben ne részesülneek bárki ajánlatával szemben!!

Gazdaközönségünk, Egyházmegyék és Községeknek!

Ajánlok kerülő, Vidats, Gubitz és Sack féle ekéket. Hegyvidéki váltó és két testü, váltva forgató iker ekéket. Lincz boronákat, két vagy három tagu rézsut boronákat. Kézi és löcrejü, szórva és sor-vetőgépeket. Legújabb kaszáló- és aratógépeket, kévekötovel és a nélkül Kézi, löcrejü és gőzcséplőgépeket. Szénaforgató, gyújtó és sajtolókat. Járgány vagy gőzzel hajtható egy- és kétköví örlő malmokat szitaszerkezettel.

A legújabb téгла, cserép és agyagcső sajtoló gépeket, egy vagy két ló, vagy gőz általi hajtásra, mely óránkint 200—1000 téglát készíthet. Szeszgyárak teljes berendezéséhez szükségeltetek. Tüzmentes és betörés ellen biztos pénz- és okmány-szekrényeket. Valódi Wertheim-kasszákat.

Nro 0	0 fél	1-es	2-ös	3-as	4-es	5-ös
70 frt.	85 frt.	100 frt.	120 frt.	140 frt.	160 frt.	180 frt.

mindenik b é r m e n t v e a megrendelő házához szállítva.

Templom berendezéseket és forgatható vaskoronájú harangokat, az orgona hangjai szerint hangolva és egészen kovácsolt vasból készült harang állványokat, bérmentesen bármely községnek tornyában felállítva, a harang résznek kilóját 1 frt 80 krért számítva.

Tüzoitói feeskendőket, személyi felszereléseket és egyéni ruházatok, a községi köteles tüzoitók részére előirt szabályok szerint u. m. borsapkát 90 kr, karóvet 25—40 kr, sisakot 2 frt 80—3 frt 60 krig, riadó-kürtöt 1 frt 50—5 frt, jelző sípokot stb.iket rendkívül olcsó árban, valamenyí budapesti szállító áránál sokkal olcsóbban!

RIEMER EDE
Elaő Székely Gép- és Tüzoitőszerek raktára
Székely-Udvarhelyen

Árjegyzékek, minták és költségvetések bérmentesen küldetnek!

A JÉGBIZTOSÍTÁS

időszakának közeledtével a t. ez. birtokosság és a gazda-közönség beeres figyelmébe ajánljuk a

MAGYAR FRANCZIA

BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOT.

E hazai társaság élén állanak: Micsinyei és beniczei Benitzky Ferencz ur valóságos belső titkos tanácsos, Pestmegye főispánja stb., stb. mint elnök O módy Vilmos ur az igazgatóság elnöke és Vas Emil Ferencz ur vezérigazgató.

A folyó évi jegidényben a következő kiváló előnyöket és kedvezményeket engedélyezhetjük:

1. Az ajánlatban feladott egységárak kár esetén semmi leszállítás alá nem esnek, még akkor sem, ha a termények piaci ára a kár idején alacsonyabb volna is.
2. Aratási, cséplési és szüretelési költségek csak teljes (100%) kár esetén vonatnak le.
3. Oly telek, kik az I—IV. osztályu természetmennyekből legalább 10,000 frtnyi értéket biztosítanak, valamint a gazdasági egységeket egyesület tagjai, tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára, 5%-os díjengedményben részesülnek.
4. A biztosítási díj szeptember hó 30 án lejárá váltóval fedezhető.

TÜZKÁR ELLENI BIZTOSÍTÁSOK is a legelőnyösebben köttetnek s az előforduló károk méltányosan és gyorsan rendeztetnek.

Mindennemü felvilágosítással készséggel szolgálnak e hazarész legtöbb helységében létező ügynökök-égek, valamint az alólirt vezérügynökség, hová a biztosítási bevallások, valamint ü g y n ö k s é g e k elvállalása iránti ajánlatok intézendők.

Teljes tisztelettel

A MAGYAR FRANCZIA biztosító részvénytársaság erdélyrészi vezérügynöksége Kolozsvártt.

3—8

Csermák Gyula titkár.